

Az ítéltábla a pártfogó ügyvéd által képviselt **felperesnek** dr. Bódis Judit ügyvéd által képviselt **I.r.**, dr. Kerényi Ervin Ügyvédi Iroda által képviselt **II.r alperesek** ellen **kártérítés megfizetése** iránt indított perében, mely perbe a dr. Bódis Judit ügyvéd által képviselt Alperesi beavatkozó az I. r. alperes pernyertessége előmozdítása érdekében beavatkozott, a Veszprémi Törvényszék 2012. június 20. napján kelt 7.P.21.641/2009/55-I. számú ítéletével szemben, a felperes által 56. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán - tárgyaláson - meghozta a következő

í t é l e t e t :

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül a beavatkozónak 20.000.-(húszezer) forint + ÁFA, a II. r. alperesnek 25.000.-(huszonötezer) forint + ÁFA másodfokú perköltséget fizessen meg.

A 80.000.-(nyolcvanezer) forint le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítéltábla megállapítja, hogy a felperes a fellebbezési eljárásban teljes mértékben pervesztes.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincsen helye.

I n d o k o l á s :

A Veszprémi Törvényszék fellebbezéssel támadott ítéletében a felperes kártérítés megfizetésére irányuló kereseti kérelmét elutasította. Kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a II. r. alperesnek és a beavatkozónak személyenként 635.000.-Ft perköltséget. Úgy rendelkezett, hogy a kereseti illetéket, a szakértői díjat és a felperes pártfogó ügyvédjének díját az állam viseli.

Az irányadó tényállás szerint a Győri Városi Bíróság Vh.1959/2008/3. számú előzetesen végrehajtható végzésével rendelte el a **Város 1 ...** szám alatti önkormányzati tulajdonú - a II. r. alperes jogelődje kezelésében álló - és felperes mint bérelő (és gyermekei: "**A**" és "**B**") birtokában, használatában lévő lakás kiürítését.

Az önálló bírósági végrehajtóként eljáró I. r. alperes 2008. szeptember 9. napján kelt iratában tájékoztatta a felperest és a II. r. alperes jogelődjét, mint végrehajtást kérőt a kilakoltatás 2008. október 2. napjának 9 órájára tűzött időpontjáról.

Mindkét irat a kötelezettek címéről „nem kereste” jelzéssel érkezett vissza.

A végrehajtást kérő II. r. alperes és a rendőrség közreműködésével 2008. október 2-án foganatosított végrehajtási cselekményen a felperes nem jelent meg. A kilakoltatásnál jelenlévőket - azaz a végrehajtó I. r. alperest, a végrehajtást kérő alkalmazásában álló "C" műszaki ügyintézőt és "D" raktárost, valamint a megjelent rakodó munkásokat és a zárat felnyitó lakatost - emberi tartózkodásra nem alkalmas helyiség látványa fogadta. A rendetlenség és a szerves hulladékok okozta bűz miatt az I. r. alperes a használhatatlan és értéktelen bútordarabok, használati tárgyak és könyvek leltározását mellőzte. A II. r. alperes jelenlévő alkalmazottai a fellelhető tárgyak tárolása helyett azokat haladéktalanul a szeméttelre szállították.

A felperes módosított kereseti kérelmében összesen 1.000.000.-Ft kártérítés egyetemleges megfizetésére kérte kötelezni I-II. r. alpereseket, amely összegből - számára felbecsülhetetlen értékű könyveire, családi fotóira és egyéb irataira tekintettel - 500.000.-Ft összegű általános kártérítésre, míg bútorai, használati tárgyai megsemmisülése miatt további 100.000.-Ft összegű általános kártérítésre tartott igényt. 400.000.-Ft összegű nemvagyoni kárigénye azon alapult, hogy a kilakoltatás módja - a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. tv. (Vht.) 182. § (1), (2) bekezdéseiben írtak sérelmével történő végrehajtása -, személyes használati tárgyainak, könyveinek elvesztése egészségi állapotának romlásában, testi tünetekben is megnyilvánuló, pszichés sérülést okozott.

Az elsőfokú bíróság az I. r. alperes kereset elutasítására irányuló érdemi védekezésének elsőleges érveit nem fogadta el.

Rámutatott, hogy a lakás kiürítéséről készült jegyzőkönyv a felperes részére szabályszerűen kézbesítésre nem került - „ismeretlen helyre költözött” jelzéssel érkezett vissza -, ezért a jogorvoslat lehetőségéről történő tájékoztatás hiányában a végrehajtási kifogás, mint jogorvoslat felperes részéről történő elmulasztása a Ptk.349. § (1) bekezdéseiben írtakra tekintettel nem képezi a felperes kártérítési igénye érvényesítésének akadályát.

Az elsőfokú bíróság nem fogadta el a II. r. alperes azon védekezését sem, miszerint a lakás kiürítésének foganatosításakor a II. r. alperes képviselőjére jogosult személy nem volt jelen, ezért a II. r. alperes kártérítési felelőssége a felperes megsemmisült ingóságai miatt nem állapítható meg.

A Ptk.348. § (1) bekezdése alapján rámutatott, hogy amennyiben a II. r. alperes alkalmazottai a munkaviszonyukkal összefüggésben felperesnek kárt okoztak, úgy - jogszabály eltérő rendelkezése hiányában - a károsulttal szemben II. r. alperes felelőssége megállapítható. Ezért a II. r. alperes képviselőjére jogosult személy jelenlétének hiánya a kilakoltatás során relevanciával nem bír.

Az elsőfokú bíróság leszögezte, hogy az I. r. alperes a Vht.182. § (1) bekezdésében írt összeírási kötelezettsége és II. r. alperes végrehajtást kérő Vht.182. § (2) bekezdésében foglalt tárolási kötelezettsége független a kiürítendő lakásban fellelhető ingóságok értékétől és állapotától, elhasználódásától. Annak megítélése, hogy a lakás állapota közegészségügyi kockázatot jelent-e, szakhatóságra tartozó kérdés. Ezért a fertőzésveszélyre tekintettel csak szakhatóság állásfoglalása mentesíthette volna I-II. r. alpereseket a Vht. idézett rendelkezéseibe foglalt kötelezettségeik teljesítése alól. Az I. r. alperes az ingóságok leltározásának elmulasztásával, a II. r. alperes azok megsemmisítésével a Vht.182. § (1), (2) bekezdéseibe ütköző jogellenes magatartást tanúsítottak.

Az elsőfokú bíróság úgy foglalt állást, hogy a kártérítési felelősség megállapításának a Ptk.339. § (1) bekezdésében meghatározott feltételei közül - az alperesek jogellenes, károkozó magatartásán túl - a felperes kárának bekövetkeztét és mértékét, valamint az alperesek által tanúsított magatartással való okozati összefüggését a felperes nem igazolta.

A felperes vagyoni kárának - azaz a lakásban kilakoltatáskor fellelhető ingóságok, könyvek számának, értékének - igazolására "B" és "E" tanúvallomása nem alkalmas, mivel 2006. év vége óta nem jártak az ingatlanban. "F" írásbeli nyilatkozatában csak a kilakoltatást egy hónappal megelőző helyzetre tudott nyilatkozni.

"C" és "D" tanúvallomásai, valamint a lakás kiürítésekor készült fényképfelvételek cáfolták nemcsak objektív, de szubjektív értéket képviselő ingóságok (rendeltetésszerű használatra még alkalmas bútorok, felperes számára eszmei értékkel bíró dokumentumok, bizonyítványok, oklevelek, serlegek) lakásban való fellelhetőségét a kilakoltatás időpontjában.

Az elsőfokú bíróság rámutatott, hogy a Ptk.359. § (1) bekezdésében szabályozott általános kártérítés jogintézménye nem alkalmas a kiszámolható és - az általában rendelkezésre álló - bizonyítási eszközökkel (tanúk, fényképek, számlák, egyéb okiratok) igazolható károk - adott tényállás mellett - sikertelen bizonyítása esetén a felperes bizonyítási nehézségeinek feloldására, és nem szolgál a sikertelenül bizonyítani megkísérelt kár becsült kártérítési összeggel történő kompenzálására.

Felperes károsodása bekövetkeztének bizonyítatlansága körében mutatott rá a törvényszék arra is, hogy az elsőfokú eljárásban beszerzett orvosszakértői vélemény nem támasztotta alá a felperes azon állítását, hogy az alperesek jogellenes magatartásával okozati összefüggésben a felperes fizikai és pszichés egészsége megromlott, életminősége negatív irányba változott, ebből eredően személyhez fűződő jogai sérültek.

Figyelemmel arra, hogy felperes - igazolhatóan - csak 2009. április 25. napján - azaz a kilakoltatás időpontjától számított 30 napos tárolási kötelezettség lejártát követően - fordult a II. r. alpereshez ingóságai kiadása iránt, kára abban az esetben is bekövetkezett volna, ha az I. r. alperes a leltározási, a II. r. alperes pedig a tárolási kötelezettségének eleget tesz. Ezért az elsőfokú bíróság - osztva az alperesek védekezésében kifejtett álláspontot - az okozati összefüggés hiánya miatt is alaptalannak ítélte a felperes kártérítési követelését.

Kitért az elsőfokú bíróság arra is, hogy a felperes a kármegelőzési és kárenyhítési kötelezettségének sem tett eleget, mivel a Győri Városi Bíróság lakáskiürítésre kötelező P.21.912/2007/6. számú, 2008. március 10. napján jogerős ítéletében foglaltaknak a jogerőre emelkedéstől számított több mint félév elteltével sem tett eleget, tartózkodási helyét nem jelentette be, a neki címzett küldemények átvételéről nem gondoskodott.

A felperes fellebbezésében az elsőfokú ítélet megváltoztatásával az I-II. r. alperesek egyetemleges marasztalását kérte a módosított kereseti kérelemben foglaltak szerint. Másodlagosan kérte az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására, új határozat hozatalára utasítását.

A Ptk.349. §-hoz fűzött miniszteri indoklásra hivatkozással felperes azt hangsúlyozta, hogy a Ptk.349. § alkalmazását nem alapozza meg önmagában az a tény, hogy a kár államigazgatási tevékenységet kifejtő szerv alkalmazottjának, illetőleg tagjának tevékenysége vagy mulasztása folytán keletkezett. Jogellenes határozat alapján vagy határozat nélkül foganatosított lakásügyi végrehajtás során okozott kárért való felelősség a Ptk.349. §-ban írtakon alapul, azonban az elszállítás vagy raktározás, megőrzés során bekövetkező megrongálódás vagy megsemmisülés következtében előállt kárért való felelősség a Ptk.348. § és 339. §. alapján állapítható meg.

A felperes az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásában kifejtetteket akként értelmezte, hogy a kereseti kérelem elutasítására a Ptk.349. §-ban foglaltak alapján - a végrehajtási kifogás előterjesztésére előírt jogvesztő határidő elmulasztása miatt - került sor (fellebbezés 4. oldal). Ezért az elsőfokú bíróság - eltérő jogi álláspontja miatt - nem vizsgálta a Ptk.339. §-ban foglalt feltételek megvalósulásának lehetőségét.

Azt hangsúlyozta, hogy az elsőfokú eljárás során nemcsak a Vht. 182. §-ban foglalt kötelezettségek alperesek általi elmulasztása nyert igazolást, hanem - a csatolt, és a szeméttelen elenyészett közel 700 könyv tételes felsorolását tartalmazó lista, valamint "F" írásbeli nyilatkozata alapján - az a tény is, hogy felperest vagyoni kár érte. Hivatkozott arra a köztudomású tényre, miszerint egy átlagos háztartásban legalább 500.000.-Ft értékű könyv található.

Kiemelte, hogy az alperesek által a lakásban uralkodó állapot igazolására csatolt fényképek a lakáskiürítés végső fázisában készülhettek, így nem alkalmasak az alperesek azon állításának alátámasztására, hogy a kaotikus rendetlenségben hányódó értéktelen tárgyak és a fertőzésveszély miatt kényszerültek a lakásban fellelhető valamennyi tárgy szeméttelenre szállítására. Tehát a felperesi állítás ellenkezőjét - azaz a kiürítendő lakásban leltározható ingóságok nem voltak fellelhetők - az alperesek sem bizonyították. A szeméttelen leadott tárgyak szállítólevéllel igazolt mennyisége is azt támasztja alá, hogy a kiürített ingatlanban jelentős mennyiségű ingóság volt, amelynek a megsemmisülése a felperesnek kárt okozott.

A nemvagyoni kárigénnyel összefüggésben a felperes arra mutatott rá, hogy a kirendelt igazságügyi orvosszakértő megállapította, hogy a felperesnél tapasztalható kevert érzelmi, hangulati zavar az általa sérelmezett eseménnyel, azaz a kilakoltatással és annak mikéntjével részben kapcsolatba hozható.

Az I-II. r. alperesek és a beavatkozó az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérték annak helytálló indokai alapján.

A fellebbezés nem megalapozott.

Az ítéletábra megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárást a szükséges körben lefolytatta, a bizonyítékokat okszerűen, összességükben, a Pp.206. §-ban írtaknak megfelelően értékelve helyes tényállást állapított meg, amelyből levont jogi következtetéseivel - az indokolásban kifejtetteket az alábbiak szerint módosítva - az ítéletábra egyetért.

Helytállóan indult ki az elsőfokú bíróság abból, hogy az önálló bírósági végrehajtóként eljáró I. r. alperes által a bírósági végrehajtás, mint közhatalom gyakorlása során, - abból fakadóan - kifejtett tevékenységével, az őt terhelő leltárkészítési kötelezettség elmulasztásával okozati összefüggésben álló károkért a felelőssége akkor állapítható meg, amennyiben a Ptk.339. § (1) bekezdésében meghatározott, - a kártérítési felelősség megállapításának - általános és a Ptk.349. § (1) bekezdésében írt különös feltételei együttesen állnak fenn.

A Ptk.349. § (1) bekezdése alapján a kártérítési igény érvényesítésének - jelen tényállás mellett - nem képezi akadályát Vht. 217. § (1) bekezdésében írt végrehajtási kifogás előterjesztésének hiánya, mivel a 2008. október 2-án foganatosított kilakoltatásról készült - és a jogorvoslat lehetőségéről szóló tájékoztatást tartalmazó - jegyzőkönyv a felperes részére szabályszerűen kézbesítésre nem került.

Emellett az is megállapítható, hogy a felperes által állított károsodás a végrehajtási kifogás útján sem lett volna elhárítható, mivel az ingóságokat a végrehajtási cselekmény foganatosítása napján haladéktalanul a személtrepre szállították, ahol azok megsemmisültek.

Téves a felperes fellebbezésben írt azon hivatkozása, miszerint a kereseti kérelem elutasítására a végrehajtási kifogás előterjesztésére előírt jogvesztő határidő elmulasztása miatt került sor. Az elsőfokú bíróság éppen azt állapította meg, hogy a felperest nem zárja el a kárigénye érvényesítésétől a jogorvoslati lehetőség kimerítésének hiánya - a fentiekben kifejtettek miatt -, ezért a Ptk.339. § (1) bekezdésében meghatározottak szerint vizsgálta, hogy az I-II. r. alperesek eljárásukkal okoztak-e kárt a felperesnek.

A Vht.182. § (1) bekezdése a kötelezett távollétében foganatosított lakásürítés esetén a végrehajtó kötelezettségévé teszi a lakásban fellelhető ingóságok összeírását, a lista elhelyezését az ingóságok tárolását biztosító helyiségben.

Függetlenül az (1) bekezdésben írtak teljesülésétől, a Vht.182. § (2) bekezdése alapján a végrehajtást kérő köteles a kötelezett költségére és veszélyére tárolni a lakásban fellelhető ingóságokat. Mind a végrehajtó, mind a végrehajtást kérő fentiekben írt kötelezettsége egymástól független, és a lakásban található ingóságok értékétől - és a közegészségügyi szempontokat vizsgáló szakhatósági állásfoglalás hiányában - azok tisztasági állapotától is

független. A fenti rendelkezések sérelme miatt az I-II. r. alperesek magatartásának jogellenessége kétséget kizáróan megállapítható.

A Pp.164. § (1) bekezdése értelmében a per eldöntéséhez szükséges tényeket általában annak a félnek kell bizonyítania, akinek érdekében áll, hogy azokat a bíróság valóban fogadja el. A bizonyítási kötelezettség - és az ezzel nem minden esetben azonos tartalmú - bizonyítási teher megoszlásának általános szabályát a Pp. idézett rendelkezése adja meg.

Konkrét esetekben a bizonyítási kötelezettség - mindig az érvényesített anyagi jogból levezethető - különös szabályai adnak választ arra, hogy melyik félnek milyen tényt áll érdekében bizonyítani, azaz bizonyítási kötelezettsége mely tények tekintetében áll fenn.

Amennyiben azonban az ellenérdekű fél magatartása aránytalan és méltánytalan terhet ró az általános szabályok szerint bizonyításra kötelezett félre, úgy lehetőség van a bizonyítási teher „átfordulására”.

Jelen tényállás mellett az I-II. r. alperesek együttes magatartása azt eredményezte, hogy a felperes számára bizonyítási kötelezettségének teljesítése ellehetetlenült, vagyis a felperesnek ténylegesen lehetősége sem volt azt igazolni, hogy a kilakoltatás időpontjában az ingatlanban pontosan milyen ingóságok, milyen értékben voltak fellelhetők.

Az ítélet tábla álláspontja szerint - a fentiekben kifejtettek miatt - jelen tényállás mellett az alpereseknek kellett igazolniuk azt, hogy a felperesnek ingóságai megsemmisülésével károsodása nem következett be, mert a lakásban talált ingóságok értéket nem képviseltek, csupán szeméthalmaz, szenny, romlott élelmiszermaradék és használatra alkalmatlan bútormaradványok voltak a lakásban.

A beszerzett bizonyítékokból alappal vonható le az a következtetés, hogy az alperesek jogellenes magatartása, mulasztása a felperesnek vagyoni kárt nem okozott.

A kiürítés alatt álló lakás - a csatolt fényképfelvételeken tükröződő - minősíthetetlen állapotát "C" és "D" vallomásai teljes körűen alátámasztották. Ennek cáfolatára a felperes gyermekeinek vallomása - akik a lakást 2006. év óta nem látták - és "F" „sok könyv” fellelhetőségére utaló - és a törvényi figyelmeztetések, valamint a nyilvános tárgyaláson történő meghallgatás kontrollját megkerülő - írásbeli nyilatkozata nem alkalmas. A fentiek alapján a felperest ért vagyoni kár bekövetkezte nem igazolt.

A felperest terhelte a bizonyítási kötelezettség abban a körben, hogy alperesek eljárásával összefüggésben olyan személyiségi jogi sérelmet szenvedett el, amely nem vagyoni kártérítéssel kompenzálható.

"G" igazságügyi pszichiáter szakértő és "H" igazságügyi orvosszakértő együttes nyilatkozata szerint a felperes egészségromlása és a kilakoltatás között ok-okozati összefüggés nem állapítható meg (43.sz.írat). Az orvosszakértői vélemény - szöveggörnyezetéből kiragadott, és felperes által fellebbezésében hivatkozott - mondata, miszerint „a felperesnél fennálló kevert érzelmi és hangulati zavar a sérelmezett eseménnyel hozható kapcsolatba”, az orvosszakértői vélemény egyértelmű konklúziójával szemben nem értelmezhető akként, hogy a kilakoltatás által szükségszerűen eredményezett negatív

pszichés állapot - az egészségkárosodás mértékét elérve - a felperes egészséghez való jogának sérelmét eredményezné.

Figyelemmel arra, hogy a felperest ért vagyoni és nemvagyoni károsodás bekövetkezte a perben bizonyítást nem nyert, a kártérítési felelősség megállapításának további feltételei - okozati összefüggés, kárenyhítési kötelezettség - vizsgálata szükségtelen.

A fentiek alapján az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp.253. § (2) bekezdése alapján - az indokolás fenti kiegészítésével - helybenhagyta.

Az ítéltábla az alaptalanul fellebbező felperest a Pp.78. § (1) bekezdése és a Pp.83. § (1) bekezdése alapján a II. r. alperes és - az I. r. alperessel azonos jogi képviselővel eljáró - beavatkozó javára a 32/2003.(VIII.22.) IM. rendelet 3. § (2) bekezdés a.) pontja és (5) bekezdése alapján meghatározott mértékű ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltség megfizetésére kötelezte.

A felperes teljes személyes költségmentességére tekintettel a felmerült illetéket a 6/1986.(VI.26.) IM. rendelet 13. § és 14. § alapján az állam viseli.

A pártfogó ügyvédi képviseletre tekintettel az ítéltábla a Pp.87. § (2) bekezdése alapján a pernyertesség-pervesztesség arányát megállapította.

Győr, 2013. április 17. napján

Dr. Világi Erzsébet sk.	Dr. Sarmon Hedvig sk.	Dr. Havasiné Dr. Orbán Mária sk.
a tanács elnöke	előadó bíró	bíró

A kiadmány hitelül:
Kiadó: